

ÁTTEKINTÉS az aktuális magyar tőkeviteli folyamatokról

2011. december 30.

Összefoglalás

- A magyar közvetlen tőkebefektetések külföldi állománya meghaladta a 15,4 milliárd eurót, és egy főre vetítve az egyik legmagasabb a kelet-közép-európai térségben.
- A magyar közvetlen tőkebefektetések külföldi állományának döntő része a szolgáltató ágazatokban és a kőolaj-feldolgozás ágazatban található.
- A magyar közvetlen tőkebefektetések állományának 54%-a Kelet-Közép-Európában található.
- 2010-ben 949 millió euró értékű magyar közvetlen tőkebefektetés valósult meg külföldön, ami 355 millió euróval kevesebb, mint az egy évvel korábbi tőke kivitel.
- 2011 első három negyedévében 392 millió euró értékű magyar közvetlen tőkebefektetés valósult meg külföldön, ami 75 millió euróval több, mint az egy évvel korábbi tőke kivitel.
- 2011-ben becslésünk szerint a magyar közvetlen tőkebefektetés külföldön – egyedi, nagy értékű negyedik negyedévi tranzakciók nélkül – meghaladhatta az 1 milliárd eurót. 2012-ben 1,5 milliárd euró körüli, középtávon évi átlag 2 milliárd euró körüli tőke kivitelt várunk, amely összeget nagyban befolyásolhatják az egyedi, nagy értékű tranzakciók.

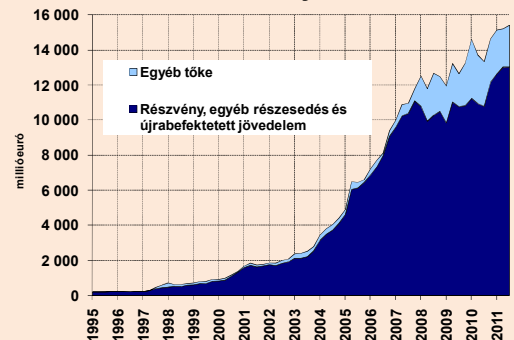
Főbb mutatók

	Dec. 30.	Időszak
Közvetlen tőkebefektetés állománya külföldön ^{1,2}	15 419	2011. III. né.
Közvetlen tőkebefektetés külföldön ²	392	2011. I-III. né.
Közvetlen tőkebefektetés külföldön ²	949	2010

1 Időszak végén

2 Millió euró

A külföldön befektetett magyar közvetlen tőke állománya

Részletes áttekintés

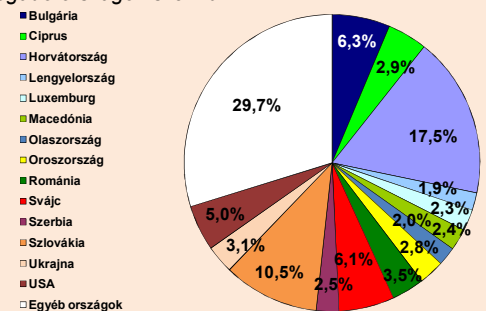
Az 1990-es években a közvetlen tőkebefektetések beáramlása mellett a tőkeexport egyáltalán nem volt számottevő, az elmúlt években azonban már **magyar vállalatok is több milliárd euró értékben hajtottak végre külföldön közvetlen tőkebefektetéseket.** Jóllehet Magyarország belátható időtávon belül nettó tőkeimportőr marad, a tőke kivitel jelentősége várhatóan ismét növekszik.

A magyar vállalatok **közvetlen tőkebefektetéseinek külföldi állománya 2011 harmadik negyedévének végén meghaladta a 15,4 milliárd eurót;** ebből 13 milliárd eurót tett ki a részvény, egyéb részesedés és újra befektetett jövedelem formájú működőtőke-befektetések állománya, 2,4 milliárdot pedig az egyéb tőkée. Az 1 544 eurós **egy főre eső magyar állomány** Szlovénia (2 649 euró) után **a második legmagasabb a kelet-közép-európai térségben;** az utóbbi években tapasztalható élénkülés hatására Csehország (1 127 euró) felzárkózott, Lengyelország (923 euró), Szlovákia (2011. június végén 504 euró) és Románia (56 euró) lemaradása azonban még mindig jelentős.

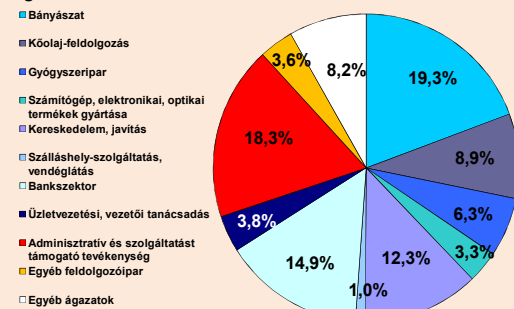
A **magyar vállalkozások külföldi közvetlen tőkebefektetései (európai) állományának legnagyobb része Horvátországban** (2,6 milliárd euró, 17,5%) található. (Megjegyezzük, hogy az állomány származási ország és ágazatok szerint bontott adatai 2010 végére vonatkoznak.) Meghatározó célpont még Szlovákia (1 541 millió euró, 10,5%), Bulgária (930 millió euró, 6,3%), Svájc (890 millió euró, 6,1%), Luxemburg (791 millió euró, 6%), USA (730 millió euró, 5%), Ciprus (641 millió euró, 4,4%), Románia (521 millió euró, 3,5%), Ukrajna (451 millió euró, 3,1%) és Oroszország (409 millió euró, 2,8%) és Szerbia (363 millió euró, 2,5%). Összességében **a magyar közvetlen tőkebefektetések állományának 54%-a Kelet-Közép-Európában található.**

A **magyar vállalatok külföldi befektetéseinek állományának több mint fele (TEÁOR'08 szerint) a szolgáltató ágazatokban található** (2010 végi adatok szerint 8,2 milliárd euró, 55,6%); az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység (2,7 milliárd euró, 18,3%), a bankszektorban (2,2 milliárd euró, 14,9%) és a kereskedelem, javítás (1,8 milliárd euró, 12,3%) ágazatban volt található a legtöbb magyar közvetlen tőke. A **feldolgozóiparban a befektetések 22,1%-a volt található** (3,2 milliárd euró, 2010 végén); ezen belül is a kőolaj-feldolgozás (1,3 milliárd euró, 8,9%), a gyógyszeripar

A külföldön befektetett magyar tőke állományának megoszlása (2010 végén) Fogadó országok szerint

Ágazatok szerint

(918 millió euró, 6,3%) és a számítógép, elektronikai, optikai termékek gyártása (492 millió euró, 3,3%) volt a meghatározó. Megemlítendő még a bányászat 19,3%-os részaránya (2,8 milliárd euró), amely vélhetően a Molhoz köthető. (Az állomány ágazati bontása a külföldön lévő leányvállalat ágazati besorolása szerint történik a statisztikában, míg az áramlási adatoké a magyar anya ágazati besorolása szerint.) 2009 végéhez képest a feldolgozóipari állomány értéke és aránya csökkent, míg a szolgáltató ágazatokbeli állomány értéke nőtt, az aránya pedig csökkent, a bányászati állomány értéke és aránya ugyanakkor jelentősen nőtt.

Az 2000-2009-es adatok szerint az éves magyar közvetlen tőkebefektetés külföldön átlagos értéke 1 406 millió eurót tett ki. 2010-ben a nettó tőke kivitel 949 millió eurót ért el, ami az előző évinél 355 millióval kevesebb, illetve 2004 óta a legalacsonyabb érték. A nem adósságeneráló tőke kivitelben belül a részvényformájú tőkeexport egyenlege 953 millió euró (az előző évinél 220 millióval magasabb), míg az újra befektetett jövedelemé 80 millió euró (az előző évinél 9 millióval alacsonyabb) volt. (Az újra befektetett jövedelem a (korrigált) adózott eredmény és a megszavazott osztalék különbsége.) Az adósságeneráló egyéb tőke mozgások egyenlege -84 millió euró volt, ami a 2009. évinél 566 millióval kedvezőtlenebb egyenleg, és az eddigi második legrosszabb érték. Ez a negatív egyenleg alapvetően arra vezethető vissza, hogy a külföldi leányvállalatok 435 millió euróval több tulajdonosi hitelt fizettek vissza, mint amennyit a magyar anyák nyújtottak nekik.

2011 első három negyedében a nettó tőke kivitel 392 millió eurót ért el, ami az előző év azonos időszakánál 75 millióval kedvezőbb. A nem adósságeneráló tőke kivitelben belül a részvényformájú tőkeexport egyenlege 745 millió euró (az előző év azonos időszakánál 354 millióval magasabb), míg az újra befektetett jövedelemé -257 millió euró (az előző év azonos időszakánál 186 millióval kedvezőtlenebb) volt. Az adósságeneráló egyéb tőke mozgások egyenlege -96 millió euró volt, ami a 2010. első három negyedévinél 92 millióval kedvezőtlenebb egyenleg. Ez a negatív egyenleg alapvetően arra vezethető vissza, hogy a külföldi leányvállalatok 359 millió euróval több tulajdonosi hitelt fizettek vissza, mint amennyit a magyar anyák nyújtottak nekik.

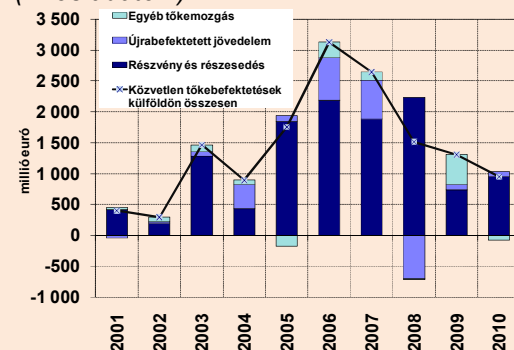
Az újra befektetett jövedelmek 2004 óta játszanak jelentős szerepet a tőke kivitelben, ami természetes velejárója a külföldön befektetett magyar közvetlen tőke állományának folyamatos emelkedésének; a 2010. évi részvényjövedelmek aránya a nem adósságeneráló befektetések állományához viszonyítva 4,8% volt, ami mind a 2009. évi aránytól (5,1%), mind az előző öt év álagától (7,2%) elmarad. 2000-2003 között az újra befektetett jövedelmek mindössze 4,2%-át adták a teljes tőke kivitelnek, 2004-2007 között már a 21,6%-át. 2008-ban ugyanakkor a magyar anyavállalatok által kapott osztalék értéke meghaladta a leánycégek adózott eredményét, így az újra befektetett jövedelem egyenlege negatív lett. 2009-ben a teljes tőke kivitel 6,8%-a, 2010-ben pedig 8,4%-a volt az újra befektetett jövedelem. A magyar befektetők a külföldön (az előző évben) megtermelt nyereség 92,6%-át utalták haza osztalékként (315 millió euró) 2010-ben, míg 2005-2009 között átlag 78,7% volt ez az arány. 2011 első három negyedében (az MNB becslése szerint) az adózott eredmény 37 millió euróval (470 millióra), míg a megszavazott osztalék 224 millióval (727 millióra) nőtt az előző év azonos időszakához képest, így az újra befektetett jövedelem egyenlege 186 millióval, -257 millióra romlott.

A közvetlen tőkebefektetések jövedelmei másik komponensének, az egyéb tőke jövedelmeinek az utóbbi években növekedett a jelentőségük. Az ilyen típusú jövedelmi bevétel (a magyar anyavállalat által a külföldi leányvállalatok nyújtott hitelek kamata) 2010-ben 184 millió euró volt, ami az előző évinél 29 millióval alacsonyabb (de a 2008. évinél 38 millióval magasabb), és az egyéb tőke 2010 végi követelésállományának 5,6%-át tette ki. A kiadás (a leányvállalat által az anyának nyújtott hitelek kamata) 2010-ben 17 millió euró volt, ami az előző évinél 2 millióval alacsonyabb. A nettó bevétel így az előző évinél 27 millióval alacsonyabb, 167 millió euró volt 2010-ben. Az egyéb tőke nettó jövedelmi bevétele jelentősen elmarad a részvényformájú befektetések jövedelmi bevételeitől, annak 28,4%-át érte el 2010-ben (2009-ben 35,4% volt ez az arány). 2011 első három negyedében a nettó jövedelmi bevétel 66 millió eurót ért el.

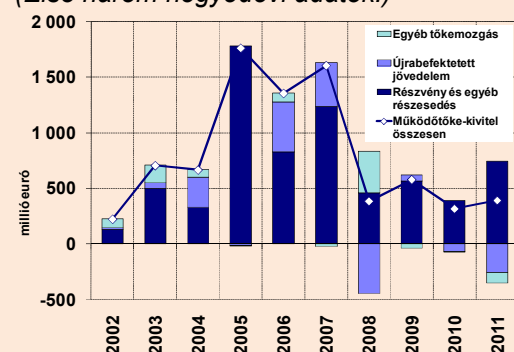
A legnagyobb értékű részvény és egyéb részesedés formájú (nettó) magyar közvetlen tőkebefektetés 2010-ben a közép-amerikai országokba (815 millió euró) áramlott. Megemlítendő még, hogy 169 millió euró áramlott Szingapúrba, 124 millió euró az USA-ba, 108 millió euró Romániába és 103 millió euró Izraelbe. Luxemburgból ugyanakkor nettó 672 millió eurót vontak ki a magyarországi bejegyzésű vállalkozások.

A legnagyobb értékű részvény és egyéb részesedés formájú (nettó) magyar közvetlen tőkebefektetés 2011 első három negyedében Ciprusra (533 millió euró) áramlott. (Megjegyzendő, hogy Ciprus sok esetben egy harmadik országba irányuló befektetés közbelső állomása.) Megemlítendő még, hogy 133 millió euró áramlott Romániába és 92 millió euró Horvátországba.

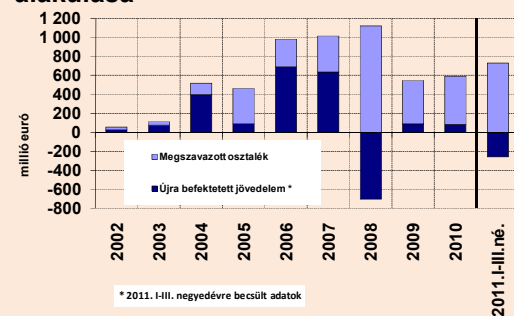
A magyar tőke kivitel alakulása (Éves adatok!)

A magyar tőke kivitel alakulása (Első három negyedévi adatok!)

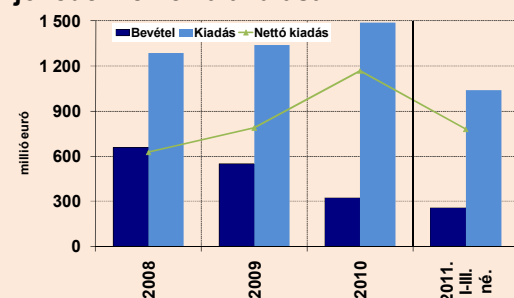

A magyar részvény és egyéb részesedés formájú közvetlen tőkebefektetések jövedelmeinek alakulása

* 2011. I-III. negyedére becsült adatok

Az egyéb tőke formájú magyar közvetlen tőkebefektetések jövedelmeinek alakulása

Az ágazatokat tekintve a legtöbb magyar részvénytőke 2010-ben (TEAOR'03 szerint) a vagyonekezelés ágazatba áramlott (843 millió euró, túlnyomórészt vélhetően a közép-amerikai országokba). Említendő még a vegy- és gyógyszeripar (409 millió euró), a villamosgép-gyártás (142 millió euró) és a bankszektor (118 millió euró). A gép- és berendezésgyártó magyar vállalkozások ugyanakkor nettó 475 millió euró tőkét vontak ki külföldről. A feldolgozóiparból így összesen nettó 16 millió euró kivonására került sor, míg a szolgáltató ágazatokba összesen nettó 1 182 millió euró áramlott.

Az ágazatokat tekintve a legtöbb magyar részvénytőke 2011 első három negyedévében a kőolaj-feldolgozásba (632 millió euró) áramlott. Említendő még a bankszektor (147 millió euró) és a vegy- és gyógyszeripar (25 millió euró). A feldolgozóiparba összesen nettó 644 millió euró, míg a szolgáltató ágazatokba összesen nettó 100 millió euró áramlott.

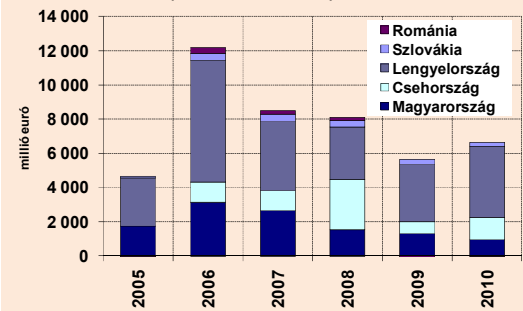
2010-ben a visegrádi országok és Románia tőke kivitele összességében 19%-kal nőtt az előző évhez képest. Lengyelország (4 149 millió euró, +24%) és Csehország (1 284 millió euró, +87%) esetében bővülés következett be. Romániában az előző évinél kisebb (15 millió eurós) nettó tőkekivonást regisztráltak. Magyarország (949 millió euró, -27%) és Szlovákia (247 millió euró, -20%) esetében visszaesés történt. Hazánk részaránya (14,3%) a V4-ek és Románia teljes tőke kiviteléből a 2009. évinek az 59%-át érte el.

2011 első három negyedévében a visegrádi országok és Románia tőke kivitele összességében 35%-kal nőtt az előző év azonos időszakához képest. A lengyel tőke kivitel 65%-kal (3 802 millió euró), a szlovák 36%-kal (352 millió euró), a magyar pedig 24%-kal bővült. Csehország (418 millió euró, -41%) és Románia (22 millió euró, -80%) esetében ugyanakkor visszaesés következett be. Hazánk részaránya a V4-ek és Románia teljes tőke kiviteléből 7,9%-ot ért el, ami némileg alacsonyabb az előző év azonos időszakánál.

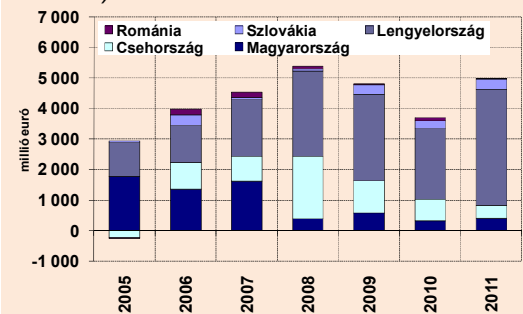
2011-ben becslésünk szerint a magyar közvetlen tőke befektetés külföldön – egyedi, nagy értékű negyedik negyedévi tranzakciók nélkül – meghaladhatta az 1 milliárd eurót. 2012-ben 1,5 milliárd euró körüli, középtávon évi átlag 2 milliárd euró körüli tőke kivitelét várunk, amely összeget nagyban befolyásolhatják az egyedi, nagy értékű tranzakciók.

Henger Péter
Nemzetgazdasági Minisztérium
Gazdaságpolitikai Főosztály

A visegrádi országok és Románia tőke kivitele (Éves adatok!)

A visegrádi országok és Románia tőke kivitele (Első három negyedévi adatok!)

Adatok forrása: MNB, nemzeti jegybankok, Eurostat

1055 Budapest, Honvéd utca 13-15.
Tel.: (1) 374-2734
Fax: (1) 374-2812
E-mail: elemzesi@nfgm.gov.hu